

Pirkko Ekholm
Kaisa Mäntynen
Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV)

Rökfria restauranger

Förutsättningar för beviljande av övergångstid

Social- och hälsovårdsministeriets utkast till förordning rörande krav på rökutrymmen

Ansökan om övergångstid sker på initiativ av näringsidkaren

Övergångstid söks av den i tobakslagens 14 a § avsedda tillsynsmyndighet (kommunens organ/tjänsteinnehavare). Övergångstiden är 2 år från det lagen träder ikraft (1.6.2007-1.6.2009). Efter övergångstiden är det totalt förbjudet att röka i restaurangen, om inte näringsidkaren bygger ett separat rökrum.

Meningen med övergångstiden är, att garantera en rimlig amorteringstid för investeringar åt de näringsidkare, som förverkligade kraven på rökfrihet i restaurangens utskänkingsutrymmen senast före den 1.7.2003 (föregående övergångstid). Övergångstid kan i alla fall sökas av alla de näringsidkare, som har förverkligat förändringarna före den nya lagen träder i kraft 1.6.2007.

Om ansökan om övergångstid lämnas in till kommunens myndighet å sent, att myndigheten inte hinner behandla den före 31.5.2007, lyder restaurangen den nya lagen (totalförbud) ända tills beslutet om övergångstid är gjort i kommunen.

Övergångstiden berör inte restauranger, vars utskänkingsområde är under 50 m². Övergångstiden berör endast i tobakslagen förutsatta åtgärder, som inte har krävts av restauranger med utskänkingsområde under 50 m²

Förutsättningar för beviljande av övergångstid

STTV:n utarbetar instruktioner för övergångstiden. Instruktionernas avsikt är, att främja enhetligt förfarande i kommunerna vid planering av övergångstider.

Övergångstidens ikraftträdelsestadgandena förutsätter, att näringsidkaren har före den 1.6.2007 förverkligat av gällande lag förutsatta nödvändiga byggnadstekniska och till ventilationen hörande åtgärder, för att förhindra tobaksrökens spridning till rökfria områden. Nämnade åtgärder betyder enligt Produkttillsynscentralens åsikt kvantitativt och kvalitativt sådana åtgärder, som håller och har hållit restaurangens rökfria områden rökfria oberoende av tidpunkt.

Tilläggsförutsättning är, att den i 14 a §:n avsedda kommunala myndigheten (kommunen organ/tjänsteinnehavare) i sin inspektion eller på basen av näringsidkarens anskaffade expertutlåtande kan konstatera, att det inte finns något, att anmärka på de förverkligade åtgärderna.

SHM:s förordning om byggnadstekniska krav på rökrummet

Som grund för förordningen har uppgjorts ett expertpromemoria om kraven på rökrummet (Diplomingenjör Markku Hyvärinen). Utredningsarbetet har kommenterats av Social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, Institutionen för arbetshygien, Nylands arbetarskyddsdistrikt, Finlands kommunförbund Finlands hotell- och restaurangförbund, Servicefacket och Finlands produkttillsynscentral.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet godkänner rökrummet i samband med byggnadstillståndet.

Rökrummet är enligt förordningen till sin struktur ett tätt separat rum. Till rummet skall vara obehindrad insyn eller det skall kunnas övervakas kontinuerligt på annat sätt (ordningsövervakning). Avståndet mellan rökrummets tak och dörrens övre kant skall vara minst 40 cm. Passagen till rökrummet skall ordnas så, att tobaksrök inte sprider sig via dörröppningen restaurangen. I förordningsutkastet har getts noggranna bestämmelser om ventilationen. Till rökrummet införs inte tilluft, utan ersättningsluften bör tas från den omgivande restaurangen. Rökrummet eller frånluftskanalen skall bl.a. utrustas med fast mätanordning, med vilken utrymmets frånluftström kan kontrolleras utifrån. I rökrummet skall också alltid råda undertryck.

Om rökrummets bruk och underhåll stadgas i förordningsutkastet bl.a. följande: Rökrummets ventilation skall inspekteras kontinuerligt. För rökrummet skall uppgöras bruks- och serviceinstruktioner, i vilka inspektioner och observationer antecknas.

Övervakning av rökrummet

Byggnadsinspektionsmyndigheten gör förhandsgranskning i samband med byggnadstillståndet, liksom granskning av den tekniska funktionen på basen av anmälningar. Om förseelser av stadgar och bestämmelser som berör rökrummets byggande, underhåll eller reparations- och ombyggnadsarbete görs anmälan till byggnadsinspektionen. Förhållandetillsyn görs av arbetarskyddsmyndigheten och kommunens tobakstillsynsmyndighet.

Näringsidkaren skall uppgöra en egenkontrollplan för rökrummet. I planen bör framställas bl.a. hur rökrummets funktion säkerställs, samt hur förhållanden och ordning kan övervakas från rummets utsida (innehåller bl.a. säkerhetsarrangemang, passagekontroll, möjlig kameraövervakning, alarmsystem). Kommunens tobakstillsynsmyndighet övervakar egenkontrollplanen och dess förverkligande.

Om i rökrummet upptäcks brister, som oberoende av anmärkningar inte repareras, kan kommunens tobakstillsynsmyndighet förbjuda användning av rummet. Byggnadsinspektionsmyndigheten övervakar rökrummets tekniska funktion enligt markanvändnings- och byggnadslagen och kan vid behov förbjuda användning av rummet (åtgärderna riktas till fastighetsägaren).

Enligt statsrådets förordning (963/2006) rökrummets minimiareal skall vara 7 m².